

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 221.462 van 22 november 2012
in de zaak A. 192.823/VII-37.374.**

In zake : de BVBA BIELEN & CO
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Mertens
kantoor houdend te 3580 Beringen
Scheigoorstraat 5
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Dirk Abbeloos
kantoor houdend te 9200 Dendermonde
Noordlaan 82-84
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 29 mei 2009, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur van 26 maart 2009 waarbij het beroep van de BVBA Bielen & Co tegen de beslissing van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij van 27 oktober 2006, waarbij deze beslist dat zij niet aantoonde dat zij conform de bepalingen van artikel 10, § 1, en 31 van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering (hierna : bodemsaneringsdecreet) niet verplicht is om tot bodemsanering over te gaan, ongegrond wordt verklaard en de beroepen beslissing wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 september 2012.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Joris Gebruers, die loco advocaat Wim Mertens verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Filip Vincke, die loco advocaat Dirk Abbeloos verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Ronny Vercruyssen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoekende partij is de exploitant van een grond gelegen aan de Pastorijsstraat te Houthalen-Helchteren, kadastraal gekend als Houthalen-Helchteren, afdeling 1, sectie C, nr. 166S2, waar zij metaalverwerkende

activiteiten uitvoert op basis van een vergunning verkregen op 18 oktober 1979, geldend voor dertig jaar.

3.2. Op 15 juli 1998 maant de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (hierna : OVAM) de verzoekende partij aan om een beschrijvend bodemonderzoek uit te voeren, omdat uit het verslag van het beschrijvend bodemonderzoek getiteld "Beschrijvend bodemonderzoek NV Mijnen te Houthalen. Gegevens eigendom NV Mijnen Rapport" blijkt dat de bron van verontreiniging zich waarschijnlijk bevindt op perceel nr. 166S2.

3.3. De erkende bodemsaneringsdeskundige maakt op 8 maart 1999 en op 3 mei 1999, in opdracht van de gemeente Houthalen-Helchteren en in navolging van de aanmaning van de verzoekende partij daartoe op 15 juli 1998, een verslag van beschrijvend bodemonderzoek op, respectievelijk getiteld "Beschrijvend bodemonderzoek op de terreinen van PVBA Bielen te Houthalen-Helchteren, rapport PMAD99009" en "Beschrijvend bodemonderzoek op de terreinen van PVBA Bielen te Houthalen-Helchteren, rapport PMAD99009b".

3.4. OVAM legt aanvullende onderzoeksverrichtingen op, dewelke resulteren in het verslag getiteld "Aanvullende onderzoeksverrichtingen op de terreinen van de PVBA Bielen en NV. Mijnen te Houthalen-Helchteren, rapport PMAD99296" van 28 januari 2000 en het verslag getiteld "Aanvullende onderzoeksverrichtingen bij het beschrijvend bodemonderzoek op de terreinen van BVBA Bielen & co en NV mijnen, Tussentijds rapport, Houthalen-Helchteren, rapport PMSJ1306" van juli 2002.

3.5. Op 30 mei 2006 wijst de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur de grond met perceelnummer 166S2 aan als historisch verontreinigde grond waar bodemsanering moet plaatsvinden.

3.6. "Werkhuizen Bielen" wordt, in de hoedanigheid van exploitant, op 31 juli 2006 door OVAM aangeduid als saneringsplichtige persoon en aangemaand tot het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek.

3.7. De verzoekende partij stelt in een schrijven van 29 augustus 2006 dat zij niet correct werd aangemaand door OVAM en dat niet werd bewezen dat de verontreiniging op haar perceel tot stand is gekomen. Zij vraagt de vrijstelling van saneringsplicht.

3.8. OVAM oordeelt op 27 oktober 2006 dat de verzoekende partij niet aantoont dat zij niet saneringsplichtig is en verwerpt haar aanspraak op vrijstelling van saneringsplicht.

3.9. Tegen deze beslissing van OVAM dient de verzoekende partij op 24 november 2006 een administratief beroep in bij de Vlaamse regering.

3.10. Op 26 maart 2009 verklaart de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur het door de verzoekende partij ingestelde beroep ongegrond en bevestigt zij de beslissing van OVAM van 27 oktober 2006. De voor deze zaak relevante overwegingen van het bestreden besluit luiden als volgt :

"(...)

Overwegende dat de aanspraken en bezwaren van de beroepster als volgt worden geëvalueerd;

Overwegende dat de beroepster betoogt dat het schrijven van de OVAM d.d. 27 oktober 2006 plots wel gericht is aan de beroepster; dat de OVAM op die wijze heeft erkend dat haar schrijven van 31 juli 2006 niet gericht was aan de beroepster, maar wel aan 'WERKHUIZEN BIELEN'; dat de OVAM nochtans op basis van artikel 31 juncto artikel 10 Bodemsaneringsdecreet de milieuvergunninghoudende exploitant/natuurlijke persoon of rechtspersoon dient aan te manen; dat de OVAM zeer eenvoudig kan nagaan wie deze potentieel saneringsplichtige milieuvergunninghoudende exploitant is; dat de OVAM bovendien zelf aangeeft dat de milieuvergunning werd afgeleverd aan de PVBA BIELEN, rechtsvoorganger van de beroepster; dat echter in de aanmaning d.d. 31 juli 2006, gericht aan 'WERKHUIZEN BIELEN', daarmee onvoldoende rekening werd gehouden; dat de beroepster dan ook maar enkel

kan vermoeden dat de OVAM haar verward heeft met de vroegere 'feitelijke vereniging BIELEN HERMIN & FIRMIN'; dat de beroepster daarmee niet te vereenzelvigen is; dat de beroepster enkel reageerde op de aanmaning van de OVAM ter vrijwaring van haar rechten;

Overwegende dat de OVAM in haar verweernota erop wijst dat zij voor deze opmerking van beroepster met betrekking tot de eerder door de OVAM gebruikte benaming 'WERKHUIZEN BIELEN' integraal verwijst naar haar overwegingen in de bestreden beslissing; dat de OVAM in de bestreden beslissing stelde dat in het verslag getiteld 'Aanvullende onderzoeksverrichtingen bij het beschrijvend bodemonderzoek op de terreinen van de BVBA BIELEN & CO en NV MIJNEN - Tussentijds rapport - te Houthalen-Helchteren (PMSJ1306)' opgemaakt op 5 juli 2002 'WERKHUIZEN BIELEN' werd opgegeven als eigenaar van de grond; dat vervolgens bij aangetekend schrijven van 8 juni 2006 de aanwijzing van de grond overeenkomstig artikel 30, §2 Bodemsaneringsdecreet werd verzonden aan 'WERKHUIZEN BIELEN' en effectief werd ontvangen op 9 juni 2006; dat dit schrijven toen niet werd geprotesteerd door de exploitant; dat vervolgens 'WERKHUIZEN BIELEN' bij schrijven van 31 juli 2006 werd aangemaand; dat deze aanmaning aangetekend tegen ontvangstbewijs werd verstuurd en tevens in ontvangst genomen op 1 augustus 2006; dat indien de exploitant inderdaad verkeerdelijk zou zijn aangeschreven op 8 juni 2006 (aanwijzing) en aangemaand op 31 juli 2006, deze brieven hadden moeten terugkeren met de vermelding 'onbekend'; dat de brieven van 8 juni 2006 (aanwijzing) en 31 juli 2006 (aanmaning) wel degelijk in ontvangst werden genomen en de OVAM er dan ook van uit mocht en mag gaan dat de correcte partij werd aangemaand;

Overwegende dat:

- de grond (perceel 166 S 2) huidig wordt gebruikt voor activiteiten in de metaalverwerkende industrie en dat dit voorheen ook het geval was (pag. 1 en 2 bijlage 1 Formulier A bij het aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juni 2002);
- op 18 oktober 1979 door de Bestendige Deputatie voor een periode van 30 jaar een vergunning werd verleend aan de PVBA BIELEN voor de exploitatie van een werkplaats voor metaalbewerking met een 7-tal elektromotoren van 1,5 kw tot 5,2 kw (samen ca. 32 kw), voor het drijven van 8 metaalpersen, twee boor- en tapmachines en een luchtcompressor, een elektrische omvormpost met twee statische transformatoren van respectievelijk 1000 KVA en 160 KVA - 10 kV - 220/380 V en een opslagplaats voor 10.000 liter gasolie in een ingegraven metalen houder (pag. 3 bestreden beslissing);
- de PVBA BIELEN haar rechtsvorm wijzigde in een BVBA in 1988; dat de zetel van deze vennootschap gevestigd is te 3520 Zonhoven, Houthalenseweg 102 (formulier houdende opsomming van verrichtingen van de PVBA BIELEN en BVBA BIELEN die in het Belgisch Staatsblad werden gepubliceerd, www.ejustice.just.fgov.be);
- in het verslag van bodemonderzoek met als titel 'Aanvullende onderzoeksverrichtingen bij het beschrijvend bodemonderzoek op de terreinen van de BVBA BIELEN & CO en NV MIJNEN

- Tussentijds rapport - te Houthalen-Helchteren (PMSJ1306)' opgemaakt op 5 juli 2002 door de bodemsaneringsdeskundige VZW BODEMKUNDIGE DIENST BELGIË, WERKHUIZEN BIELEN werd aangegeven als eigenaar en gebruiker van de grond (bijlage 4 'Administratieve samenvatting van het rapport' bij beschrijvend bodemonderzoek d.d. 5 juli 2002);
- de OVAM bij schrijven van 31 juli 2006 de exploitant van de grond, gelegen aan de Pastorijstraat te Houthalen-Helchteren (kadastraal perceel 166 S 2), aanmaande om over te gaan tot bodemsanering naar aanleiding van de beslissing van de Vlaamse Minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur d.d. 30 mei 2006 tot aanwijzing van de grond als historisch verontreinigde grond waar bodemsanering moet plaatsvinden (OVAM-beslissing d.d. 31 juli 2006 houdende aanmaning tot beschrijvend bodemonderzoek - historisch verontreinigde grond met kenmerk BB-O-RVT-06/410360);
- dit schrijven van de OVAM gericht was aan WERKHUIZEN BIELEN, Houthalenseweg 102 te 3520 Zonhoven (OVAM-beslissing d.d. 31 juli 2006 houdende aanmaning tot beschrijvend bodemonderzoek - historisch verontreinigde grond met kenmerk BB-O-RVT-06/410360);

Overwegende dat de milieuvergunning die op 18 oktober 1979 aan de PVBA BIELEN werd uitgereikt, wordt gebruikt door de beroepster voor de exploitatie van een metaalbewerkingsbedrijf op de grond; dat immers blijkt dat PVBA BIELEN in 1988 een wijziging van de rechtsvorm onderging; dat vanaf dat moment de PVBA BIELEN een BVBA werd; dat op het moment dat de OVAM aanmaande om over te gaan tot bodemsanering, 31 juli 2006, de beroepster exploiteerde op de grond; dat de beroepster dus op dat moment, en ook op het moment dat de grond werd aangewezen als historisch verontreinigde grond, 30 mei 2006, als exploitant op de grond aanwezig was; dat uit de aanmaning duidelijk blijkt dat de OVAM de bedoeling had de exploitant, dus de beroepster, aan te manen; dat de aanmaning verstuurd werd naar de maatschappelijke zetel van beroepster; dat de naamsverwarring vanwege de OVAM gebaseerd was op informatie uit het aanvullend bodemonderzoek d.d. 5 juli 2002; dat de aanmaning wel degelijk gericht was aan de beroepster; dat de OVAM de beroepster dan ook correct aanmaande als de exploitant op de grond;

Overwegende dat de beroepster in hoofddorde betoogt dat zij niet de saneringsplichtige is;

Overwegende dat:

- de grond werd aangewezen als historisch verontreinigde grond waar bodemsanering moet plaatsvinden bij beslissing van de Vlaamse Minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur d.d. 30 mei 2006 (Ministerieel Besluit houdende aanwijzing van de grond als historisch verontreinigde grond waar bodemsanering moet plaatsvinden d.d. 30 mei 2006);
- de OVAM naar aanleiding van bovenvermelde beslissing de exploitant op de grond, de beroepster, aanduidde als de

saneringsplichtige persoon in de zin van artikel 10, §1 Bodemsaneringsdecreet, en tevens aanmaande om over te gaan tot bodemsanering (pag. 1 bestreden beslissing);

- artikel 22 Bodemdecreet als volgt luidt: 'Als gronden met historische bodemverontreiniging overeenkomstig artikel 19 aan een beschrijvend bodemonderzoek of bodemsanering moeten worden onderworpen, maant de OVAM de hiernavolgende persoon tot uitvoering ervan:

1° als op de grond waar de verontreiniging tot stand kwam een inrichting gevestigd is die vergunnings- of meldingsplichtig is krachtens het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning: de exploitant in de zin van voormeld decreet;

2° bij gebrek aan een exploitant, of als de exploitant werd vrijgesteld van de verplichting op grond van artikel 23, §1: de gebruiker van de grond waar de verontreiniging tot stand kwam;

3° bij gebrek aan een exploitant en gebruiker, of als de exploitant en gebruiker werden vrijgesteld van de verplichting op grond van artikel 23, §1: de eigenaar van de grond waar de verontreiniging tot stand kwam.';

Overwegende dat overeenkomstig artikel 22 Bodemdecreet een cascadesysteem geldt voor de aanduiding van de saneringsplichtige van een historische bodemverontreiniging; dat in eerste instantie de exploitant die op de grond waar de verontreiniging tot stand kwam, aanwezig is, wordt aangeduid als saneringsplichtige; dat pas, wanneer er geen exploitant op de grond aanwezig is of wanneer de exploitant voldoet aan de voorwaarden om erkend te worden als onschuldig bezitter, de gebruiker van de grond waar de verontreiniging tot stand kwam, wordt aangeduid als saneringsplichtige; dat pas in laatste instantie, wanneer op de grond geen exploitant en geen gebruiker aanwezig zijn of wanneer de exploitant en de gebruiker voldoen aan de voorwaarden om erkend te worden als onschuldig bezitter, de eigenaar van de grond waar de verontreiniging tot stand kwam wordt aangeduid als saneringsplichtige;

Overwegende dat:

- de grond (perceel 166 S 2) huidig wordt gebruikt voor activiteiten in de metaalverwerkende industrie en dat dit voorheen ook het geval was (pag. 1 en 2 bijlage 1 Formulier A bij het aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juni 2002);
- op 18 oktober 1979 door de Bestendige Deputatie voor een periode van 30 jaar een vergunning werd verleend aan de PVBA BIELEN voor de exploitatie van een werkplaats voor metaalbewerking met een 7-tal elektromotoren van 1,5 kw tot 5,2 kw (samen ca. 32 kw), voor het drijven van 8 metaalpersen, twee boor- en tapmachines en een luchtcompressor, een elektrische omvormpost met twee statische transformatoren van respectievelijk 1000 KVA en 160 KVA - 10 kV - 220/380 V en een opslagplaats voor 10.000 liter gasolie in een ingegraven metalen houder (pag. 3 bestreden beslissing);

- de PVBA BIELEN haar rechtsvorm wijzigde in een BVBA in 1988 (formulier houdende opsomming van verrichtingen van de PVBA BIELEN en BVBA BIELEN die in het Belgisch Staatsblad werden gepubliceerd, www.ejustice.just.fgov.be);

Overwegende dat hoger al geoordeeld werd dat de beroepster exploitant is op de grond; dat, conform artikel 22 Bodemdecreet, de exploitant, de beroepster, slechts moet overgaan tot bodemsanering wanneer de verontreiniging tot stand kwam op de grond waarop zij exploiteert;

Overwegende dat de beroepster betoogt dat de bron van de verontreiniging zich niet bevindt op het terrein waarover zij de feitelijke controle heeft; dat de verontreiniging niet tot stand kwam op de grond waarop zij exploiteert; dat de OVAM moet bewijzen dat de verontreiniging op haar perceel ontstaan is; dat de elementen die de OVAM aanbrengt als bewijs na confrontatie met andere elementen uit het dossier niet overtuigend zijn; dat haar activiteiten in de metaalverwerkende industrie en de opslag van gechloreerde solventen op haar perceel geen onomstotelijk bewijs vormen dat de verontreiniging op haar perceel ontstaan is; dat op het naastgelegen perceel 166 R 6 aan mijnindustrie werd gedaan; dat daarbij ook regelmatig gebruik werd gemaakt van allerlei (ook ontvettende) chemische producten; dat de NV MIJNEN de opdracht heeft gehad dat perceel te saneren; dat bij die sanering allerlei materialen getransporteerd en gestockeerd zijn zowel op het perceel 166 R 6 als op het perceel van de beroepster; dat ook het feit van de hoge concentraties in het vaste deel van de aarde op haar perceel niet overtuigend is als bewijs dat de verontreiniging op haar perceel ontstaan is; dat die hoge concentraties immers werden gevonden in een peilbuis die zich op enkele centimeters na op de grens van haar perceel met het perceel 166 R 6 bevindt terwijl analyseresultaten van verschillende andere peilbuizen op haar perceel geen verontreiniging aangeven; dat de bodemsaneringsdeskundige expliciet de bron van de verontreiniging in de omgeving van PB 22 situeert die niet gelegen is op haar perceel maar op het perceel 166 R 6; dat ook de grondwaterstromingsrichting geen element is dat het standpunt van de OVAM ondersteunt; dat het zuidwestelijk gericht zijn van de grondwaterstromingsrichting slechts een vermoeden is; dat de grondwaterstromingsrichting enkel onderzocht werd op het perceel 166 R 6; dat de afvoerrichting van de rioleringen bovendien ook niet werd onderzocht; dat er dus minstens evenveel elementen zijn die indiceren dat de verontreiniging niet ontstaan is op haar perceel; dat één ervan het feit is dat de grondwaterverontreiniging het hoogst is ter hoogte van PB 6 en PB 7, die beiden op het perceel 166 R 6 gelegen zijn;

Overwegende dat de OVAM in haar verweernota erop wijst dat de beroepster niet voldoende aantoonde dat de bron van de verontreiniging zich niet bevindt op beroepsters terrein; dat het de exploitant, huidig beroepster, is die de onderstroming moet aantonen en niet de OVAM; dat in de bestreden beslissing op uitvoerige wijze werd gemotiveerd waarom de OVAM op basis van de huidige beschikbare gegevens van oordeel is dat de verontreiniging tot stand gekomen is op het perceel 166 S 2; dat de OVAM echter niet moet motiveren waarom de bron zich niet op perceel 166 R 6 bevindt;

Overwegende dat:

- de grond (perceel 166 S 2) huidig wordt gebruikt voor activiteiten in

de metaalverwerkende industrie en dat dit voorheen ook het geval was (pag. 1 en 2 bijlage 1 Formulier A bij het aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juni 2002);

- op 18 oktober 1979 door de Bestendige Deputatie voor een periode van 30 jaar een vergunning werd verleend aan de PVBA BIELEN voor de exploitatie van een werkplaats voor metaalbewerking met een 7-tal elektromotoren van 1,5 kw tot 5,2 kw (samen ca. 32 kw), voor het drijven van 8 metaalpersen, twee boor- en tapmachines en een luchtcompressor, een elektrische omvormpost met twee statische transformatoren van respectievelijk 1000 KVA en 160 KVA - 10 kV - 220/380 V en een opslagplaats voor 10.000 liter gasolie in een ingegraven metalen houder (pag. 3 bestreden beslissing);
- op de grond vaten van 200 liter worden opgeslagen met gechloreerde ontvettingsmiddelen tri en per (pag. 4 bijlage 1 Formulier A bij het aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juni 2002);
- voor deze opslag geen bodembeschermende maatregelen werden getroffen (pag. 4 bijlage 1 Formulier A bij het aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juni 2002);
- ter hoogte van de grens op de grond langs het gebouw en langs het perceel 166 R 6 lege vaten worden opgeslagen waarvoor tevens geen bodembeschermende maatregelen werden genomen (pag. 4 bijlage 1 Formulier A bij het aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juni 2002);
- de omgeving van het gebouw op de grond, aan de grens met het perceel 166 R 6, en de riolering als bedrijfsspecifieke kritische locaties werden aangeduid (pag. 3 bijlage 1 Formulier A bij het aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juni 2002);

Overwegende dat:

- het aanpalende perceel 166 R 6 een voormalig mijnterrein is (pag. 3 beroepschrift);
- op 2 oktober 1997 door de bodemsaneringsdeskundige TAUW NV een verslag van beschrijvend bodemonderzoek getiteld 'Beschrijvend bodemonderzoek NV MIJNEN te Houthalen, gegevens eigendom NV MIJNEN, rapport' werd opgesteld; dat de aanleiding van dit beschrijvend bodemonderzoek de aangetroffen verontreiniging met vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen was die werd vastgesteld in een eerder bodemonderzoek uitgevoerd ter hoogte van het terrein van de NV MIJNEN; dat de bodemsaneringsdeskundige in dit beschrijvend bodemonderzoek aangeeft dat de bron van de verontreiniging waarschijnlijk gelegen is in de exploitatie van het voormalige oliemagazijn door de exploitant BIELEN; dat dit bedrijf gebruik maakt van een voormalige riolering van de NV MIJNEN en tevens aan de perceelsgrens met het onderzoeksgebied lege vaten heeft staan en/of liggen welke gediend hebben voor de opslag van trichloorethyleen; dat zowel de vaten als de voormalige riolering als bron voor de verontreiniging kunnen worden aangeduid; dat dit is bewezen op twee wijzen:
 - de verontreinigingspluim vangt aan ter hoogte van het bedrijf

van de exploitant, en verspreidt zich verder volgens de grondwaterstromingsrichting;

- de bodemluchtmetingen geven de aanwezigheid van vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen aan; de hoogste concentraties zijn steeds ter hoogte van het grondwateroppervlak aanwezig, behalve in punt 10 (dit bevindt zich nabij de perceelsgrens met BIELEN) waar de hoogste concentraties op kleinere diepte worden aangetroffen (pag. 4-5 bestreden OVAM-beslissing);

Overwegende dat:

- het beschrijvend bodemonderzoek d.d. 8 maart 1999 door de bodemsaneringsdeskundige BODEMKUNDIGE DIENST VAN BELGIË VZVV op de grond (perceel 166 S 2) werd uitgevoerd omdat de bron van de verontreiniging met gechloreerde solventen, aangetroffen in de bodemlucht en in het grondwater op het perceel 166 R 6 in eerdere bodemonderzoeken op dat perceel, niet werd teruggevonden op dat zelfde perceel en zich vermoedelijk stroomopwaarts bevond (pag. 2 beschrijvend bodemonderzoek d.d. 8 maart 1999);
- de grondwaterstromingsrichting werd bepaald op het perceel 166 R 6 en zuidwestelijk gericht is (pag. 8 beschrijvend bodemonderzoek d.d. 8 maart 1999);
- de bodemsaneringsdeskundige stelt dat gezien de vrij homogene onverzadigde zone er geen aanwijzingen zijn om aan te nemen dat de grondwaterstromingsrichting op de grond (perceel 166 S 2) anders zou zijn dan op het perceel 166 R 6, zodat de grondwaterstromingsrichting niet werd herbepaald en dus ook zuidwestelijk gericht is, d.i. van beroepsters perceel naar het perceel 166 R 6 (pag. 8 beschrijvend bodemonderzoek d.d. 8 maart 1999);
- peilbuis 22 gelegen is op het perceel 166 R 6 aan de grens met het perceel van de beroepster, en meer bepaald aan de grens met het bedrijfsgebouw, en in de omgeving van de riolering (pag. 6 beschrijvend bodemonderzoek d.d. 8 maart 1999 en figuur 3 met de ligging van de peilbuizen bij datzelfde beschrijvend bodemonderzoek);
- peilbuizen 1 tot en met 4 gelegen zijn op het perceel van de beroepster, meer naar het centrum van het perceel en verder verwijderd van het perceel 166 R 6 (figuur 3 beschrijvend bodemonderzoek d.d. 8 maart 1999);
- met uitzondering van het juist detecteerbare trichlooretheengehalte in staal PB4.1 in de grond nergens gechloreerde verbindingen zijn aangetoond; dat een mogelijke verklaring voor het aantreffen van tri in staal PB4.1 kan gezocht worden in het feit dat peilbuis PB4 in het verlengde is geplaatst van de riolering (pag. 7 beschrijvend bodemonderzoek d.d. 8 maart 1999);
- in het grondwater ter hoogte van de peilbuizen PB1 tot en met PB4 wel vluchtige gechloreerde solventen werden teruggevonden, maar dat geen enkele gemeten concentratie de bodemsaneringsnormen overschreed; dat het voornamelijk over sporen tetrachlooretheen,

- trichlooretheen, 1,1,1-trichloorethaan en cis 1,2-dichlooretheen gaat (pag. 11 beschrijvend bodemonderzoek d.d. 8 maart 1999);
- dezelfde producten, weliswaar in veel hogere concentraties, zijn teruggevonden in peilbuis 22, aan de grens met het terrein van de NV MIJNEN, waar ze zeer sterk de saneringsnormen overschrijden (pag. 8 beschrijvend bodemonderzoek d.d. 8 maart 1999);
 - de concentraties toenemen vanaf peilbuis PB2 naar PB1 en nr. 22 en vanaf PB3 naar PB4 en nr. 22; dat het grondwater op het onderzochte terrein dan ook meer gechloreerde solventen bevat aan de rand van het bestaande gebouw dan verderaf bovenstrooms; dat de concentraties bovenstrooms afnemen met de afstand tot het gebouw; dat dit er volgens de bodemsaneringsdeskundige op wijst dat de bron van de verontreiniging gezocht moet worden in de omgeving van peilbuis nr. 22; dat de exacte plaats van de bron op dit ogenblik niet aan te geven is, evenals de exacte verspreidingsroute (pag. 8 beschrijvend bodemonderzoek d.d. 8 maart 1999);

Overwegende dat:

- op aanraden van de OVAM nog een aanvullend onderzoek werd uitgevoerd in de onmiddellijke omgeving van de oude riolering; dat daartoe nog één peilbuis werd geplaatst en zowel de grond op verschillende niveaus als het grondwater werd onderzocht (pag. 1 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 3 mei 1999);
- peilbuis 5 gelegen is op het perceel van de beroepster ter hoogte van de grens met het perceel 166 R 6, langs het gebouw en eveneens in de buurt van de riolering (figuur 3 bij aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 3 mei 1999);
- tijdens het boren een sterke geur solventen werd waargenomen vanaf 0.4 m diepte tot op 5 m, daarna nam de geur af; dat in de grond ter hoogte van peilbuis 5 de bodemsaneringsnormen overschreden zijn; dat de hoogste concentraties aan gechloreerde solventen werden teruggevonden vanaf 1.4 m tot 3 m diepte (maximaal aangetroffen concentratie 4.800 mg/kg) in het bodemprofiel met een afname in de diepte en lagere concentraties in de toplaag; dat dit verloop dus niet wijst op een insijpeling van de verontreiniging vanuit het bodemoppervlak, maar vanop een zekere diepte in het profiel (vermoedelijk tussen 1.2 en 2 m); dat insijpeling vanuit het lekkende riool dan ook meer plausibel wordt (pag. 7-8 -12 en tabel 1A in bijlage bij aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 3 mei 1999);
- de bodemsaneringsnorm voor trichlooretheen in het grondwater sterk overschreden is ter hoogte van peilbuis 5; dat ook resten tetrachlooretheen, 1,1,1-trichloorethaan en cis 1,2-dichlooretheen zijn teruggevonden (pag. 9 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 3 mei 1999);
- de concentraties in peilbuis 5 in vergelijking met de vroegere meetresultaten van peilbuis 22 lager liggen (pag. 9 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 3 mei 1999);
- de bodemsaneringsdeskundige stelt dat dit verklaard kan worden door het feit dat peilbuis 5 zich dicht bij het lozingspunt van de

verontreiniging bevindt, dat de riolering vooraan minder lekken vertoont dan verderop (in de buurt dus van peilbuis 22) of dat de verontreiniging reeds gemigreerd is (pag. 9 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 3 mei 1999);

- de bodemsaneringsdeskundige besluit dat de bron van verontreiniging gezocht moet worden in de omgeving van peilbuis nr. 22 en PB5 (pag. 12 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 3 mei 1999);
- de OVAM op basis van dit aanvullend beschrijvend bodemonderzoek oordeelde dat duidelijk blijkt dat de bron van de aangetroffen verontreiniging met gechloreerde solventen in de bodem en het grondwater op de percelen 166 S 2 en 166 R 6 afkomstig is van lekken in de riolering die gelegen is op het perceel 166 S 2; dat de saneringsplicht voor de ganse verontreiniging rust bij de exploitant van het perceel waarop de verontreiniging tot stand kwam; dat de verontreiniging op het perceel 166 S 2 voldoende werd omschreven, maar dat de verontreiniging op het perceel 166 R 6 nog slechts gedeeltelijk werd afgeperkt; dat de OVAM bijgevolg aanvullende onderzoeksverrichtingen oplegde (OVAM-beslissing d.d. 28 mei 1999);

Overwegende dat:

- in een aanvullend bodemonderzoek d.d. 28 januari 2000 twee nieuwe peilbuizen 6 en 7 werden geplaatst (pag. 5-9 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 28 januari 2000);
- peilbuizen 6 en 7 gelegen zijn stroomafwaarts (ten opzichte van peilbuis 5 en 22) op het perceel 166 R 6 (figuur 2 bij aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 28 januari 2000);
- de bodemsaneringsdeskundige getracht heeft de peilbuizen 6 en 7 zo dicht mogelijk tegen de vroegere riolering te plaatsen, omdat er namelijk nog enkel sporen te vinden zijn van de riolering tot 10 à 15 m in de buurt van het gebouw op het perceel van de beroepster (pag. 5 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 28 januari 2000);
- in geen enkel grondstaal en voor geen enkele onderzochte parameter sporen van vluchtige solventen zijn gemeten (pag. 7 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 28 januari 2000);
- in tegenstelling met de verwachtingen de concentraties van trichlooretheen en tetrachlooretheen in het grondwater ter hoogte van de peilbuizen 6 en 7 toenemen ten opzichte van de concentraties in peilbuis 22 (pag. 9 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 28 januari 2000);
- in een staal van peilbuis 6 genomen op 12 meter diepte de concentratie trichlooretheen 37.000 µg/l bedraagt en de concentratie tetrachlooretheen 150 µg/l (tabel 5 van de analyseresultaten bij het aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juli 2002);
- in een staal van peilbuis 7 genomen op 11 meter diepte de concentratie trichlooretheen 71.000 µg/l bedraagt en de concentratie tetrachlooretheen 330 µg/l (tabel 5 van de analyseresultaten bij het

- aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juli 2002);
- in een staal van peilbuis 22 genomen op een diepte van 12,5 meter de concentratie trichlooretheen 22.000 µg/l bedraagt en de concentratie tetrachlooretheen 150 µg/l (tabel 5 van de analyseresultaten bij het aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juli 2002);
- de bodemsaneringsdeskundige besluit dat het minder duidelijk is of de oorzaak van verspreiding van gechloreerde solventen in het grondwater alleen moet gezocht worden in een puntbron op de terreingrens tussen de NV MIJNEN en de beroepster; dat minstens een lijnbron langs de riolering of één of meer andere bronnen als oorzaak moeten worden ingeroepen om de resultaten te kunnen verklaren (pag. 10 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. 28 januari 2000);
- de OVAM opnieuw aanvullende onderzoeksverrichtingen oplegde; dat de verontreinigingspluim met gechloreerde solventen nog verder diende afgeperkt te worden op perceel 166 R6 (OVAM-beslissing d.d. 13 november 2000);

Overwegende dat:

- in het aanvullend bodemonderzoek d.d. juli 2002 nog een aantal peilbuizen werden geplaatst of herbemonsterd, die allemaal in een lijntraject liggen dat overeenkomt met het traject van de vroegere riolering (pag. 13 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juli 2002);
- over dit gehele lijntraject de bodemsaneringsnorm overschreden wordt voor trichlooretheen in het grondwater (pag. 13 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek);
- ter hoogte van peilbuizen 22, 6 en 7 langs dit traject ook de bodemsaneringsnormen voor tetrachlooretheen en cis+trans-1,2-dichlooretheen overschreden worden in het grondwater (pag. 13 aanvullend beschrijvend bodemonderzoek d.d. juli 2002);
- de OVAM op 3 oktober 2002 opnieuw aanvullende onderzoeksverrichtingen oplegde; dat de OVAM o.a. stelde dat de bron van de verontreiniging nader diende te worden onderzocht (OVAM-beslissing d.d. 3 oktober 2002);
- de OVAM verder onderzoek naar de bron (lozingspunt riolering of de opslag van vaten) van de aangetroffen verontreiniging noodzakelijk acht; dat het beschrijvend bodemonderzoek onder meer precies als doel heeft de oorsprong van de bodemverontreiniging verder te onderzoeken (pag. 5 bestreden OVAM-beslissing);

Overwegende dat minstens een deel van de verontreiniging ontstaan is op het perceel van de beroepster; dat er immers aan de perceelsgrens met het perceel 166 R 6 opslag gebeurde van lege vaten welke gediend hebben voor de opslag van chloorsolventen; dat hierbij geen bodembeschermende maatregelen werden genomen; dat de hoogste concentraties VOCI's in het vaste deel van de aarde werden gevonden in deze zone, met name ter hoogte van peilbuis 5 (maximaal aangetroffen concentratie 4.800 mg/kg); dat de verontreiniging bovendien in de ondiepe bodemlagen werd vastgesteld (vanaf 0.4 m diepte); dat het op basis van de beschikbare gegevens bijgevolg duidelijk

is dat de verontreiniging minstens voor een deel op het terrein van beroepster is tot stand gekomen; dat de beroepster dus saneringsplichtig is;

Overwegende dat dit evenwel niet belet dat er nog één of meerdere andere bronnen van verontreiniging kunnen zijn, op het perceel van beroepster of op het naburige perceel 166 R 6; dat verder onderzoek (onder de vorm van een beschrijvend bodemonderzoek) dit kan aantonen; dat uit de huidige gekende onderzoeksresultaten blijkt dat er op het perceel 166 R 6 in het vaste deel van de aarde geen VOCl's werden gevonden; dat er op die plaatsen dus geen verontreiniging in de grond terecht gekomen is; dat er echter wel VOCl's in het grondwater werden gevonden; dat er inderdaad zelfs sprake is van toenemende concentraties in de stroomafwaartse peilbuizen PB 6 en PB 7; dat die toenemende concentraties wellicht toe te schrijven zijn aan lekken in de riolering; dat deze riolering immers loopt ter hoogte van de PB 6 en PB 7 en afkomstig is van het perceel van de beroepster; dat de verontreiniging op die manier dus terecht gekomen is op het perceel 166 R 6;

Overwegende dat de beroepster niet aantoonde dat zij niet de saneringsplichtige is;

Overwegende dat de beroepster in ondergeschikte orde betoogt dat zij in aanmerking komt voor het statuut van onschuldig bezitter;

(...)"

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

4. In een eerste middel voert de verzoekende partij de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel, van de motiveringsplicht, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna : motiveringswet), van de artikelen 10 en 31 van het bodemsaneringsdecreet en van artikel 22 van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (hierna : bodemdecreet), doordat de aanmaning door OVAM tot het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek niet conform de decretale regeling is gebeurd, dewelke voorziet dat de milieuvergunninghoudende exploitant dient te worden aangemaand. Zij stelt dat de aangemaande "Werkhuizen Bielen" niet over deze hoedanigheid beschikt en dat het feit dat zij haar maatschappelijke zetel op hetzelfde adres heeft als "Werkhuizen Bielen" hieraan geen afbreuk doet. Zij meent eveneens dat het

bestreden besluit tegenstrijdig, onjuist en niet afdoende is gemotiveerd.

5. De verwerende partij antwoordt dat het schrijven van 31 juli 2006 inderdaad werd gericht aan "Werkhuizen Bielen", Houthalenseweg 102 te Zonhoven, een benaming afkomstig uit het in juli 2002 opgemaakte verslag inzake aanvullende onderzoeksverrichtingen bij het beschrijvend bodemonderzoek. Zij wijst er op dat het een éénmalige materiële vergissing betreft die geen weerslag heeft op het verloop van de bodemsaneringsprocedure, dat het adres wel degelijk de maatschappelijke zetel van de verzoekende partij is, dat in het schrijven duidelijk wordt verwezen naar de exploitant op het betrokken perceel en dat de verzoekende partij ook zelf meende te zijn aangeduid als saneringsplichtige, aangezien zij op 29 augustus 2006 het statuut van onschuldig bezitter heeft aangevraagd en tijdens het verdere verloop van de procedure haar verweerrecht ten volle heeft uitgeoefend. De verwerende partij acht ten slotte het middel onontvankelijk, omdat niet duidelijk is welk nadeel de verzoekende partij van deze vergissing heeft ondervonden.

6. De verzoekende partij repliceert in haar memorie van wederantwoord dat zij wel degelijk belang heeft bij het middel, aangezien niet de milieuvergunninghoudende exploiterende persoon of rechtspersoon werd aangemaand. Zij betoogt dat de overheid, net zoals de rechtsonderhorige, de bestaande regelgeving moet naleven en dat zij zowel in haar schrijven van 29 augustus 2006 als in haar beroepschrift heeft aangegeven dat zij van oordeel is niet te zijn aangemaand zoals voorzien in artikel 31 van het bodemsaneringsdecreet. Zij benadrukt, ten slotte, dat een dagvaarding slechts juridische gevolgen heeft wanneer zij is betekend aan de correct geïdentificeerde en aangeduide natuurlijk persoon of rechtspersoon.

7. In haar laatste memorie argumenteert de verzoekende partij dat door de foutieve aanschrijving de verdere procedure werd gevitieerd en dat zij door de onwettigheid van de procedure wel degelijk belang heeft bij het middel.

Beoordeling

8. De aanmaning tot het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek van 31 juli 2006 werd gericht aan "Werkhuizen Bielen", de contactpersoon opgegeven in de bijlage bij het verslag over de "aanvullende onderzoeksverrichtingen bij het beschrijvend bodemonderzoek op de terreinen van BVBA Bielen & co en NV Mijnen (...)" van juli 2002. Uit het administratief dossier blijkt dat alle verslagen inzake bodemonderzoeken betrekking hebben op een perceel waarop de huidige verzoekende partij, zijnde de BVBA Bielen & Co, vroeger PVBA Bielen, exploiteert.

Het aangetekend schrijven waarmee "Werkhuizen Bielen" werd aangemaand is in ontvangst genomen zonder enig voorbehoud, zoals blijkt uit dit schrijven, aangetekend verstuurd met ontvangstbericht, en uit de reactie op dit schrijven door de verzoekende partij op 29 augustus 2006. Zij ontkent niet dat haar maatschappelijke zetel zich op hetzelfde adres bevindt als dat vermeld op de aanmaning tot het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek en zij maakt niet aannemelijk dat er sprake zou zijn van een persoonsverwarring.

De verzoekende partij reageerde op de aanmaning met een schrijven van 29 augustus 2006, waarin zij, in eigen naam, enerzijds een volledig verweer voert tegen de aanduiding als saneringsplichtige en, anderzijds het statuut van onschuldig bezitter aanvraagt. Hieruit blijkt dat zij zich in elk geval aangesproken wist en zich ten volle heeft kunnen verdedigen, zodat de foutieve aanschrijving hoogstens een materiële vergissing is, die geen enkele invloed heeft gehad op de verdere procedure. De verzoekende partij toont niet aan welk rechtens vereist belang zij heeft bij dit middel.

Het eerste middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

9. De verzoekende partij voert in een tweede middel de schending aan van de artikelen 19 en 22 van het bodemdecreet, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van de motiveringsplicht, van de artikelen 2 en 3 van de motiveringswet en van het beginsel *patere legem quam ipse fecisti*. Zij is van oordeel dat zij ten onrechte als saneringsplichtige wordt aangewezen, nu de oorsprong van de verontreiniging onduidelijk is en in het bestreden besluit niet afdoende wordt aangetoond dat de verontreiniging tot stand is gekomen op haar perceel. Zij wijst er op dat het door OVAM in 2002 nodig geachte bijkomend onderzoek niet werd uitgevoerd, dat volgens de deskundige bij het aanvullend bodemonderzoek van juli 2002 de bron van de verontreiniging zich situeert in de buurt van peilbuis 22, dewelke zich niet op perceel nr. 166S2 bevindt en dat de argumenten inzake peilbuis 5 niet worden bewezen.

10. In haar memorie van antwoord wijst de verwerende partij er vooreerst op dat de verzoekende partij enkel betwist dat het perceel nr. 166S2 de grond is waarop de verontreiniging tot stand kwam. Zij doet vervolgens gelden dat OVAM de vergunningsplichtige exploitant aanmaant tot het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek als er, luidens artikel 19 van het bodemdecreet, duidelijke aanwijzingen zijn van een ernstige bodemverontreiniging, waarna de exploitant de vrijstelling van saneringsplicht kan vragen die een uitzondering vormt op de cascaderegeling vervat in artikel 22 van het bodemdecreet. Hieruit en uit het feit dat de vrijstelling wordt beoordeeld op basis van het dossier van de grond of het gemotiveerd standpunt van de exploitant blijkt, volgens de verwerende partij, dat de bewijslast met betrekking tot de grond waar de verontreiniging tot stand kwam niet bij haar ligt. Zij stelt voorts dat, indien de verzoekende partij haar verplichting tot het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek was nagekomen er nader onderzoek was uitgevoerd naar de oorsprong van de verontreiniging, dat de bodemsaneringsdeskundige enkel stelt

dat de bron van de verontreiniging met vluchtige organische chloorverbindingen (hierna : VOCl's) moet worden gezocht in de omgeving van peilbuis 22, doch niet dat de bron te lokaliseren is op perceel nr. 166R6, dat zij zich ook wat betreft peilbuis 5 baseert op de bevindingen van de bodemsaneringsdeskundige, dat zowel de opgeslagen vaten als de voormalige riolering als bron voor de verontreiniging kunnen worden aangeduid, steunend op de verontreinigingspluim en de bodemluchtmetingen en dat de aanwezigheid van de verzoekende partij op het betrokken perceel sinds 1980 en het verband van de verontreiniging met haar metaalverwerkende activiteiten, bijkomende aanwijzingen vormen.

11. De verzoekende partij repliceert dat de verwerende partij verkeerdelijk de stelling aankleeft dat de problematiek inzake de totstandkoming van de verontreiniging betrekking heeft op de vrijstelling van de saneringsplicht, geregeld in artikel 23 van het bodemdecreet, terwijl de vraag omtrent de grond waar de verontreiniging tot stand kwam zich vooreerst stelt bij de vestiging van de saneringsplicht op grond van artikel 22 van het bodemdecreet, waarbij de bewijslast bij OVAM ligt. Het komt volgens de verzoekende partij de verwerende partij toe te bewijzen dat de verontreiniging tot stand kwam op het perceel waar de inrichting is gevestigd, als zij de exploitant van die inrichting wil aanmanen. Zij acht het middel dan ook gegrond, nu blijkt dat de verwerende partij is uitgegaan van de verkeerde premisse.

12. In haar laatste memorie brengt de verzoekende partij een aantal elementen aan die haar voordien niet bekend waren, doch volgens haar van belang zijn voor de beoordeling van huidige zaak. Zij zet uiteen dat uit het verslag van de in het kader van de onteigeningsprocedure optredende bodemsaneringsdeskundige blijkt dat de eerdere door de Bodemkundige Dienst van België uitgevoerde bodemonderzoeken in 2009-2010 werden geactualiseerd en dat de verontreiniging wordt aangemerkt als veroorzaakt "door de firma Bielen in combinatie met de activiteiten van de voormalige steenkoolmijn". Zij doet voorts gelden dat voornoemde bodemsaneringsdeskundige in zijn verslag getiteld "Oriënterend en Beschrijvend Bodemonderzoek - Second opinion" van 22 oktober 2010

concludeert dat rekening houdend met de verspreidingssnelheid van de verontreiniging en op basis van de diepte en de plaats van de kern van de verontreiniging, de verontreiniging een ouderdom heeft van minimum 40 jaar, waardoor het een historische verontreiniging betreft waarbij de oorsprong dient gezocht te worden bij de historische activiteiten uitgeoefend door Kempische Steenkoolmijnen op het terrein. De verzoekende partij contacteerde eveneens een bodemsaneringsdeskundige die op 2 augustus 2010 zijn bevindingen aangaande de actualisatie van de eerdere bodemonderzoeken door de Bodemkundige Dienst van België meedeelt en besluit dat er geen rechtstreeks bewijs is en dat "indien men alle overwegingen (...) in acht neemt (en die ook verifieerbaar zijn) blijkt dat deze aanwijzingen indirect de hypothese dat NV Mijnen deze omvangrijke verontreiniging heeft veroorzaakt (...) ondersteunen". De verzoekende partij argumenteert ten slotte dat, gelet op voornoemde elementen, het bestreden besluit steunt op duidelijke aanwijzingen die niet beantwoorden aan de werkelijkheid en op pertinent onjuiste feitelijkheden, dat de verwerende partij om met kennis van zaken tot een besluit te komen bijkomend onderzoek diende te voeren en dat nu blijkt dat de vervuiling minimum 40 jaar geleden is ontstaan, haar ten onrechte het statuut van onschuldig bezitter werd geweigerd.

Beoordeling

13. Luidens artikel 2 van de motiveringswet moeten alle bestuurshandelingen met individuele strekking uitdrukkelijk worden gemotiveerd en luidens artikel 3 van die wet moet de motivering de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen en moet de motivering afdoende zijn. Het afdoende karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen.

Bij de toetsing van de bestreden beslissing aan de materiële motiveringsplicht, is de Raad van State niet bevoegd om zijn beoordeling in de

plaats te stellen van deze van de administratieve overheid. Hij is in de uitoefening van zijn wettelijk toezicht enkel bevoegd om na te gaan of de overheid bij de beoordeling is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan niet in onredelijkheid tot haar besluit is gekomen.

14. In de uiteenzetting van het middel in het verzoekschrift en in haar memorie van wederantwoord betwist de verzoekende partij enkel de vaststellingen omtrent de aanduiding als saneringsplichtige. Zij haalt pas in haar laatste memorie de weigering van het statuut van onschuldig bezitter aan. Deze argumentatie moet aanzien worden als een nieuw middel, wat niet op ontvankelijke wijze voor het eerst in de laatste memorie kan worden aangevoerd.

15. Luidens artikel 19 van het bodemdecreet dient op gronden met een historische bodemverontreiniging tot een beschrijvend bodemonderzoek te worden overgegaan als er duidelijke aanwijzingen zijn van een ernstige bodemverontreiniging. Toont dit onderzoek de aanwezigheid van een ernstige bodemverontreiniging aan, dan dient te worden overgegaan tot een bodemsanering. De exploitant, de gebruiker of de eigenaar van de grond waar de verontreiniging tot stand kwam wordt op grond van artikel 22 van het bodemdecreet als saneringsplichtige beschouwd, zonder daarbij uitspraak te doen over de aansprakelijkheid voor de verontreiniging.

Derhalve dient vooreerst te worden vastgesteld welk perceel het bronperceel van de verontreiniging is. Uit de woorden "duidelijke aanwijzingen" in artikel 19 van het bodemdecreet blijkt niet dat bij de aanmaning tot het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek een sluitend bewijs van de verontreiniging dient te worden geleverd. Dit bodemonderzoek is er overigens op gericht verdere verduidelijking aangaande de verontreiniging te verschaffen. Bij een vastgestelde ernstige verontreiniging dient tot sanering te worden overgegaan.

16. Uit de motivering van het bestreden besluit blijkt dat de verzoekende partij wordt beschouwd als saneringsplichtige, omdat de verontreiniging minstens deels tot stand is gekomen op het perceel waarvan zij de exploitant is. Daarbij wordt gewezen op de aanwezigheid van vaten voor de opslag van chloorsolventen, zonder bodembeschermende maatregelen, en de hoge concentratie VOCI's in het vaste deel van de aarde in de nabijheid van peilbuis 5. Verder stelt het bestreden besluit dat niet kan worden uitgesloten dat er ook andere bronnen van verontreiniging zijn, doch dat de verontreiniging met VOCI's in het grondwater op het naburige perceel wellicht toe te schrijven is aan lekken in de riolering afkomstig van het perceel van de verzoekende partij.

17. Het bestreden besluit steunt op de vaststellingen van de bodemsaneringsdeskundigen en op de onderzoeksresultaten van de uitgevoerde bodemonderzoeken.

De overweging dat de verzoekende partij niet aantoont niet de saneringsplichtige te zijn, is geen omkering van de bewijslast, doch stelt enkel vast dat zij er niet in slaagt die conclusie van de verwerende partij te weerleggen.

De gedane onderzoeksverrichtingen nopens het bronperceel van de verontreiniging zijn voldoende duidelijk. De verdere onderzoeksverrichtingen waarop in het laatste verslag wordt aangedrongen hebben betrekking op gronden die niet binnen de perceelsgrenzen van de verzoekende partij gelegen zijn.

Het bestreden besluit vermeldt uitdrukkelijk de redenen op grond waarvan het is genomen en waaruit kan worden afgeleid waarom de door de verzoekende partij aangehaalde argumenten niet worden bijgetreden. Die motieven zijn duidelijk en afdoende. De verzoekende partij toont niet aan dat de feiten niet op behoorlijke en zorgvuldige wijze werden vastgesteld, noch dat de motieven van het bestreden besluit onjuist of kennelijk onredelijk zijn.

Het tweede middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van tweeëntwintig november tweeduizend en twaalf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin